

ХАНТЫ ЯСАҢ

www.khanty-yasang.ru

ПЯТНИЦА

9 мая 2014 года

№ 9 (3405)

Основана 1 ноября 1957 года

Победа

хәтл пида!

Л. Спирикова верумхур

Тәм номерән лұңтаты

4

Ханты хә Иван
Проскуряков
тарма даясәс
па рәпитәс

4

Мұдыкәртән
ики Кирилл
Посохов кәт
дальн даясәс

9

Вухаль ими
Мария Урубаева
даль пура олаңан
путәртәс

10

Ямал мұвн
Ханты-Мужи
кәртән пұпи як
верәнтсы

13

Александра
Питухина далъ
пурайн атл-хәтл
рәпитәс

Мәнум тылáš юволáңан округ дума депутатáт мирхота áктáшийдсáт. Дыв арсыр мосты верáт нух вантсáт.

Округ дума мирхот

Победа емáңхáтл вўрáңан Вудáң Отечественной дáлдьн дáлдьсум ёха вухáң нётупсы мáты олаңан поступсы вўсы. Щиты кашáң ветеран хуята хэлум шурáс вух мáлы. Дáлдьн пáрум ёхимет, хуйтат кимит пўш ики áн версáт, кáт шурáс шойт вухн сухуптáлыйт. Ищиты «Жителю блокадного Ленинграда», концлагерьн вэлум ёх, «труженик тыла» нем тáйты хуятáт ищи кáт шурáсн мáлыйт. Щимосты вер пáта округ кашáң депутат «депутатский фонд» эвáлт 320 шурáс шойт вух мáл.

Хэлмит няврем тáйты (муй енмáлгы вўты) семьяйт вэлты хотэл ямáлты муй па елды нявремáт вэндáты, лекшитты пáты ищи нётупсийн кáтлуптáдыйт. Щи áңкет, хуйтат родительской правáйдал нух вўйлясийт, па ёхáт па яма, тўңцирáңа вэлтэл пáта щитáт юхлы мáсыйт, щи «материнский капитал» нётупсы вух вўты щир па тáйлáт.

Вўнатыныгы веролаңан поступсы па йилпатсы. Тэняд вўюм щи поступсы хўват Ёмвош округевн етн нивл щос вўш эвáлт па алáң нивл щос вэнты вўна тыныты áн рáхл. Тэп кафе па ресторан тáхетн вўна яныщты рáхас. Щит пáта итэх кутрáң йиңк тыныты ёх лапкайдал щимáщ кафе тáхета версáдал па вўна атл-хáтл тынысáт. Интáм йилуп поступсы щирн, кафе тáхет луваттэл 50 квадратной метра вэл ки, вельщи вўна тыныты рáхл. Дума мирхотн депутатáт нявремáт вэлупсы вэньдыты не Татьяна Моховикова ясáң хэлáнтсáт. Лўв путáртáс, муй щирн округевн 2013-мит одн нявремáт правáйдал вэньдысийт.

Надежда ВАХ

Югра мўвевн шуши мирáт пáты вой-хўд, воньщумут тыныты хáр верлды

Щи олаңан лупáс округ кáща не Н. Комарова Тўкьякáң кáрта яңхмáдн. Вантэ, ведпáслáты ёх лупсáт, хуты áн вэлáт, хута щитáт тыныты.

Интáм Тўкьякáң кáртáн 40-кем хуят вэл. Лўнáн щи кáрт 220 ола йил. Щи вэн емáңхáтл пáты округ бюджет эвáлт юхáт омáсты хáр вера вух мáсы.

Нўшáйт олаңан путáртман Н. Комарова лупáс: «Тэняд Нуви сáңхум вош эвáлт Андра

вэнты машинайт яңхты кев ёш версы. Ин мир нэмáсл, Ас хўват шимл тўтáң хоп яңхты питл. Антэ, щиты щи Нуви сáңхум вош па Приобье кўтн кáт хáтл мáр ипўш «Заря» хоп яңхты питл».

Мет вэн нўша – щит хэлэң йиңк. Щит пáты кашáң кáртáң хуята йиңк

сыстамты шўңк лэтсы. Мосáң, елды кáртáн йиңк амартты лот верлды.

Карты кел хўват путáртты верн ищи нўша вэл. Поднавáт кáртáн немасыя шўңк верлды, лэлн карты кел па интернет яма ат рэпитсáт.

Тáм одн 11 кáртáң хуят хáнты хўдáт ведпáслáты пáты рáхты непекáт тáйлáт.

Людмила СПИРЯКОВА

Муй щирн 2014-мит одн ЕГЭ лэщáтлды

Тáм ванáн Ёмвош «Югра» немуп РИЦ хот йитн айкел хáншты па áкáтты ёх округев хўваттыйн вэндáты па айлат ёх верáт тэты департамент кáща лáңкáр не Лилия Максимова пида вáйтáнтыйдсáт. Кáща неңев áктáщум хуята айкел верáс, муй щирн 2014-мит одн айлат ёх ЕГЭ мáты питлáт.

Тáм одн Югра мўв хўваттыйн ихущьяң шурáс хэлум айлат хуят ЕГЭ хáншты питл. Ияха лўнáтты ки, тáм одн экзаме́н мáты пáты 974 хот йит лэщáтлды. Кашáң

тáхийн кáт камера: едн па юлта рэпитты питлаңан, лэлн яма вантты, муй щирн айлат хáннехэ ЕГЭ хáншáл. Щáлдга интернет хўват онлайн щирн щи вер ищи вантты рáхл.

Тáм одн рўщ ясáң па математика урокáң тумпийн мет ар áшкола етшáты нявремáт обществознание немпи урок ЕГЭ щирн мáты лáңхалáт. Кимит тáхийн - физика урок. Вантэ, тáм йисн технической верáта вэндтýйдты ёх елды вэлупсийн шеңк мослáт. Щит пáты тáм университетáмáнты кешимет олаң физика вэты мосл.

Ирина САМСОНОВА

Депутатáт правительства ёх пида вáйтáнтыйдсáт

Тáм ванáн округ дума хот йитн «правительственной щос» верáнтсы. Мирхот пўншум пурáйн дума кáща лáңкáр хэ А. Сальников лупáс, хуты тáмхáтл дыв мет вудáң верáт, щит мир ямáлты па ёрáщты верáт нух вантлáт.

Здравоохранения департамент кáща юкана вэлты хуят В. Нигматулин путáртáс, хуты округевн нявремáт лекшитты пáта ар мосты вер лэщáтл. Мирямáлты пáта арсыр тáм йис шўңкáт па непекáт ёша павáтлáт. Щит пáта мўвевн аршáк няврем сема питл, мир яма лекшитдыйт, шимл хáннехэ кáшитл, сурма питл, мир ямáлты хуятáт аршáк тылáщ вух ёша вўдáт. Мәнум одн федеральной бюджет эвáлт округев машинайн шукатыйдты

хуятáт ямáлты пáта вухн мийлясы.

2013-мит одн Югра касная федеральной бюджет эвáлт 401599 шурáс шойт субсидия вух есáлсы. Щи вухáт высокотехнологической щирн мир ямáлты вера мáнсáт.

Тэп нўша верáт округевн худна вэлáт. Арсыр мэшáт ямáлты тохтўр шимл вэл, пэдьница хотáт хўв мáр омáсдыйт. Итэх пэдьницайт хуши мир атма нух вантдыйт, хáннехуятáт вантты шўңкáт áн рэпитлáт. Щи вэлты нўшáйт иса

тўңматты мосл.

Округн ёрáщты департамент кáща хэ Е. Редькин путáртáс, муй щирн мәнум одн Югра мўвевн физкультура па спорт верáт лэщáтсийт. Щи вера 2013-мит одн 3 019 868,3 шурáс шойт вух есдыйсы. Хэлум ол мáр округевн 350-кем арат арсыр кáсупсы па ёрáщты вер тывáс. Округев луваттыйн немасыя ёрáщты верáт пáта хотáт омáсдыйт. Аршáк мир, щит вэн хуятáт, нявремáт, мэшáң ёх ёрáщты верáта кáтласыйлдыт питсáт.

Округ дума айкелáт хáнты ясáңа тулмащáс Надежда ИЛЬИНА

Вән мирхот Москва хон вошн

Тәм ванән Россия мўв президент ики Владимир Путин Москва вошн вән мирхот ақтыдас. Югра мўв губернатор ими Наталья Комарова ши вэйтатупсыя иши янхас. Ақтәшум мир национальной проектәт па хәннехә сема питум па антәма йиты верәт олаңән путәртсәт.

Сырыя В. Путин путәртәс, нивд од юхды хот войт, мўв хәр рәпата верәт елды тўнширәңа тәты пәты проект непек ләшәтсы. Ши пура вўш эвәлт ши верәт ямшәка йисәт. Щит пәты елды тәм непек ширн ишисәты рәпитты мосл.

2013-мит одн Югра мўвн шурәскем пушхие сема питәс. Экономической верәт иши яма йисәт. Мәнум одн хот войт, мўв хәр рәпата верәт тәты 38 тәхи пўншысы, хута 389 хәннехә рәпата вэйтәс. Кәртән вәлупсы иши яма йис. Н. Комарова ясәт ширн, вәндтәты вера еслум вухәт эвәлт кашәң ветмит шойт кәртәң ашколайта китсы. Щит пәты тәмхәтд айдат ех дистанционной ширн сәма рәхты вера вәндтәйдты веритләт. Мир ямәдты верәт иши тўнширәңа ләшәтдәйт. Округев вәдты кәртәң пәльницайта 33 йилуп ФАП хот омәссы.

**Округ губернатор
пресс-службы айкел
Хәнты ясаңа тулмаштәс
Ирина НОВЬЮХОВА**

Н. Комарова Федерация Совет мирхотн вәс

Тюмень вошн округ кәща не Н. Комарова Федерация Совет экономика верәт тәты комитет мирхотн рәпитәс. Щит Федерация Совет кәща не Валентина Матвиенко тәс.

В. Матвиенко лупәс, Россия мўвевн 10 процент арат иса мировой энергия вўшитды, мет ар мўв илпи питы вуй нух талдўв. Юхи хәшум оләтн еша шимд питы вуй вўты питсы, вантә, ин шимәш тәхет кәншты вер вевтама мәнл. Щит пәты мет лавәрт питы вуй вўты вер пәты налог нулевой ставкак верты, ши юпийн Россия мўвн

кашәң од 15-20 миллион тонная аршәк питы вуй нух талты питды.

В. Матвиенко путәртәс, хутыса Увас мўвевн 2035-2050-мит оләтн питы вуй вўты вер ләшәтды.

Уральской федеральной округ кәща хә И. Холманский лупәс, юхи хәшум хәтод мәрняд процента газ па нивд процентрат – питы вуй вўты шимд питсы.

Мет апрәң айдат ех вухәң мойлупсәтн катлуптәсийт

Вән кер тыләш 18-мит хәтәдн Югра мўв губернатор ими Н. Комарова мет апрәң па рәпата пәда каркам айдат хуятәт ақтыдас, ләдн «Лауреат Премии Губернатора Югры» ишәк непекәтн па вухәң мойлупсәтн дывел мойдәты.

2007-мит одн округ кәща хә А.В. Филипенко непека еш пос пунәс, ләдн кашәң од Югра мўвн вәдты мет апрәң айдат ех пири-ты па елды рәпата тәса тәты пәты вухәң мойлупсәтн катлуптәты. Ши пура вўш эвәлт 158 айдат хәннехә нух питыдәс. Тәм одн лапәт вер хўват 33 айдат хуят пирисы. Ас-угорской айдат ех эвәлт хәлүм не па и хә мойлупсәтн мойдәсийт. Оса тәхи верәт тўнширәңа тәты пәты Ас-угорской айдат ех кәща не Надежда Молданова нух питәс. Культура па искусствайт верәт пәты «Хәтл» немпи Ас-угорской театрән

рәпитты артистхә Дмитрий Решетников вухәң мойлупсәтн мойдәсы. Айкеләт ләшәтты вер пәты Дарья Цуманкова пирисы. Ши тумпийн Русскинская кәрт ашколайн нивәлмит классән вәндтәйдты хәнты эвие Виолетта Сопочина тәм мойлупсы еша павтәс. Лўв «Тром-Аганские звездочки» немпи ашкола газетайн айкеләт ләшәтл.

Мосл ястәты, тәмәш мойлупсы еша павәтты кеши кашәң од 14 од вўш эвәлт 30 од лувәт вәнты ху-ята непекәт китты рәхл. Тәм одн нялсоткем айдат ех вохты непекәт кәсупсыя китсәт.

Ирина ПОСЛОВСКАЯ

Округ кәща не Н. Комарова йилуп верәт олаңән ай тәс. Ешавәд округевн Ас шәпи кәт нўрум омәсды. Шәлгта Свердловской область Полуночной кәрт эвәлт Обская станция вәнты, мәта ут Лапәт нәңквош пўңәдн вәл, карты еш талты питды.

Ши тумпийн округ губернатор не Н. Комарова лупәс, интәм Россия мўвевн ВТО тәхия лүңмал юпийн мўң мўвевн 65 процент арат па хон пеләк компания ех рәпитты питсәт. Лыв лупләт, муйсәр тын питы вуй муй газ пәты верты

па рәпата па хон пеләк мўвәт эвәлт ех вўләт. Тәм лавәртпурайн ши олаңән яма нәмәсты мосл.

Н. Комарова ай тәс, ешавәд наука ширн арсыр верәт дерамтты «РАН-Югра» немпи тәхи верлы. Ши тумпийн В.И. Шпильман научно-аналитической тәхи минприрода ех пидә «Баженовской» немпи питы вуй вўты полигон пўншләт.

**Хәнты ясаңа
тулмаштәс
Людмила
ШУЛЬГИНА**

Тарма даясас па рэпитас

Иван Проскуряков

Вудаң Отечественной дадь пурайн Ленинград вош воньльдум ёх күтн вэс ханты хө Иван Андрианович Проскуряков. Лүв 1915-мит одн Кондинской волостян Берёзовской уезд хуши Калтысьяны көртән сема питас. Па хантэт иты вой-хүд велпәсләс, щит паты дадь хара питмалн пушкан есәдты хәя павәтсы.

1942-мит одн лүв дадь хәрн мәшмәлтсы па елды даясты әр ән тайс. Щит паты ямшәка ювмал юпийн 1943-мит одн юхи есәдсы па Ёмвошн вәлум «Новый путь» немуп колхоз кәщяя павәтсы. Щәта рэпитмал юпийн хотәң ёхдал пила Шамаш кәрта касләс, щәдсаты Проскуряковәт 1956-мит одн Мұдыкәрта вәдты мәнсәт.

Ар од Иван Андрианович хүд па вәнт вой ёша павәтман рэпитас, имед пида вет няврем тайсәңән

па ар әр пунсәңән, ләдн дыв худыева непекаң ёха ат йисәт. Тарма даясмал па каркама рэпитмал паты Иван Проскуряков «Отечественной войны», «За оборону Ленинграда», «За Победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.», «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.» мевд посәтн па арсыр ишәкты непекаңтн катлуптәсы.

Реональда ОЛЬЗИНА

Кәт далын вәс

Нягань вошн Любовь Яковлевна Сваровская лүв олдәдн па рәтдал әхтыйн мәнәма ай павтас. Лүв путрәд эвәлт уша версум, хуты Кирилл Семенович Посохов акед Вудаң Отечественной далын даясас.

Ши ики 1919-мит одн Мұдыкәртән сема питас, тәм йисн щитәхи Октябрьской районән вәд. 1939-мит одн Остяко-Вогульск хуши тәп педучилища етшуптәс, имухты армия вүсы па финнәт пида даясты мәнәс. Әхәт Кавказ мұва служитты китсы. Мет олдәңән лүв рядовой солтата вәс, 1941-мит одн офицерской әшкола етшуптәс, щит юпийн Кусары немуп вошн (Азербайджанской ССР) Телавской зенитной артиллерия тәхийн вәндтылдәс па артиллерист немуп хәя йис. Вудаң Отечественной далын даясты питмалн лейтенант нем тайс, 1942-мит од вәнты взвод кәщяя вәс, әхәт дадь худаты вәнты батарея немуп тәхийн ух хәя вәс.

Ипүш дадь хәра мәнум военной анас лавәдман тайс, пәнән тухлән хопәт етмәсәт па щәдсаты вуракәт бомбайт ил вущкәты питсәт. К. Посохов зенитка немуп щүңк эвәлт щитәт пелды есәдты питас па дывел ед вошитас. Әхәт хән кәщя хәйл лүв хущеда юхтәс, лүв нәмәсәс, щит верл паты, адпа, сурмал щит юхтәс. Вантә, немхуят ән иньщәсәс, рәхәс муй әнтә есәдты. Нәртама пәләс, щит

вуракәт вошитмәд паты Красной Звезды мевд посн катлуптәсы. Щит юпийн Нормандия-Неман тәхийн служитас, щәта даясмал паты кимит пүш Красной Звезды орденән мәсы. Дадь пәрты вәнты Кирилл Посохов Белорусский фронтән даясәс па щит пида Берлин вош вәнты мәнәс.

Мослупты, даясмал мәр К. Посохов арсыр медалятн па орденәтн мийлясы, щитдал күтн «За взятие Берлина», «Славы па Отечественной войны» немуп мевд посәт вәлдәт. Л. Сваровская лупас, дадь хәрн лүв иса ән мәшмийдсы. Лүв нәмәсл, ханты ләңхәтн лавәдман тайсы. Вантә, әңкел-әщеднәдам йир верәнтсәңән па пойкшәсәңән, ләдн пухел ал мәшмәдты па дывәңа ат хәшл.

Дадь пәрум юпийн Кирилл Семенович Австрияйн, Германияйн па Венгрияйн служитас. Щит юпийн Кушка (Туркменская ССР) немуп воша китсы, щәдсаты подполковник немн рүтьщәты мәнәс па Свердловск воша касләс. Щәта техникум хуши военрук хәя рэпитас, сәмәң вәс айлат ех вәндтәты.

Округевн Кирилл Семенович Посохов вәтәң хәннхәя вәс, армияйн вәлум дәмтутлад интум Ёмвош Мұв-авәт па Хәннхә немуп музейн вәлдәт. 1970-мит олдәтн Захар Посохов рәт хәйл олдәңән киника хәншты омсылас. Вантә, Касум мұвн восстание вәлум пурайн (1931-1934-мит олдәтн) З. Посохов рүщәта хантәт па юрнәт роммәдты нәтәс. Щит юпийн щит олдәңән путәртты па хәншты ән рәхәс, щит паты непекл паты хәш шәка павәтсы. Антәма йис К. Посохов 1993-мит одн, Свердловск хуши шависы.

Реональда СУРЕЙСКАЯ

Хурн: Кирилл Посохов 1953-мит одн Венгрия мұвн

Пушкан есэлты хэя вэс

Пўва пелак эвэлт ям пелака хэлмит хэ Андрей Лысков

Там хурн Андрей Тимофеевич Лысков, дүв Вудан Отечественной даля Мўдыкөрт эвэлт 1941-мит одн мәнәс, хута 1913-мит тәдн сема питәс па вэс. Дадь хәрн ши ханты хэ пушкан есэлты хэя па разведчика вэс, щата дүв Орёл па Воронеж вошнән вөнъдяс. 1942-мит одн ёшл мәшмәлтсы па кәт тыләщ мәр госпитальн уләс. Шәдсаты и ёшпи юхи юхтәс па вәдмал нәпат щиты ши колхозн рәпитәс. Далаясмал пәты Андрей Лысков арсыр мевл посәтн катлуптәсы.

Реональда
ОЛЬЗИНА

Веккеши нәмты питлүв!

Сәран ики Георгий Ильич Семяшкин Сўмәтвош район Патрасуй кәртән вэс. Вудан Отечественной даля однитумн дүв па хуятәт пида тўтәң хопн атн даля тәсы. 1942-мит одн вәйт дор тыләщн дүв мўң мўвев лавәдман әнтәма йис па Смоленской мўвн шависы.

Имед – Ирина Андреевна Семяшкина – няд няврем пида хәщәс. Хән Георгий Ильич даля китсы, мет ай эвиела кәт од шәп вэс. Мет ай эвән – щит Анфиса Георгиевна Тулумбасова. Дүв интәм Нуви сәнхум район Поднавәт кәртән вәд, 75 ода йис. Дүв мәнәма ащел одаңән ясаң тәс. Анфиса Георгиевна яма нәмләлэ, хән ащел па па хәйт даля тәсыйт, иса неңәт ши пурайн холдәсәт. Шәдта дүв нәмләлэ, хән әңкел мулды пицмайн китсы па холдуман щит

дүңтәс. Ин вәнты дүв ащелн хәншум пицма тайлд, щата хәншман: «Тынәң Ирина имем! Нынана лупты дәнхалум, аршәк рәпитаты, государственной план тәса вераты. Нын яма рәпитты питләты ки, мўң соращәк нух питлүв. Ма яма, тәдәна вәдлум. Едн немшәт кәлдәт, ма мўвев па ёхлүв лавәдты щира ар вөнъльты питлум». Анфиса Георгиевна ясаңл щирн, ащел пицмаятн хәншәс, дәдн имед нявремдад яма, мосман ат тайсәлэ, дүв семьяйл

такды шеңк мәрәмәсы. 1942-мит одн лыпәт хойты тыләщн Ирина Андреевна юхи хәщум пицмайн юхәтсы. Щата хәншман, хуты лейтенант Георгий Ильич Семяшкин мўвев яма лавәдмәл пәты Правительственной мевл посн ишәксы па вәйт дор тыләщ 24-митн сурма питәс. Вязьма вош пўңәдн Смоленской областян дүв шависы. Анфиса Георгиевна упел па әңкел пида ши тәхия яңхсәт. Иосиф яйл ищи шеңк дәнхәс ащел шавиты тәхия яңхты. Шив мәнмәдн сәмл кәшаңа ювмәл юпийн әнтәма йис.

Ирина Семяшкина атәдта няд няврем енмәлтәс, колхоз кәщя ар од мәр рәпитәс. Анфиса Георгиевна Поднавта

юхәтмәл юпийн, әңкел ищи шив вәдты вохсәдэ. Ирина Андреевна 79 од вәнты вэс, Поднавәтн әнтәма йис. Кашәң од Ас нопәтты тыләщ яргьянмит хәтәдн Анфиса Георгиевна Тулумбасова кев хура-са яңхәл, аня лыптәт пунман ащел нәмәлдмийд. Ши хәйт, хуйтат мўң мўвев лавәдман парсәт, веккеши нәмты питлүв!

Надежда НОВЬЮХОВА

Г.И. Семяшкин семьяел пида даля едпийн

И.А. Семяшкина эвел па хиднеңәд пида икел шавиты тахийн

Русскинская кэрт нявремат «Тром-Аган хэсыет» газета алысат

Тадн мўң ханшийдсўв, хуты Русскинская кэрт ашколайн нявремат учителят пида кат (ханты па рўщ) ясаңан газета есалды пилсат. Там ванан щит па́та Сэрханл воша вохантсыюв. Щата Русскинская кэрт эвалт юхтум вэн хуятат па эвиет кат ясаңан етты «Тром-Аган хэсыет» немпи газетаед алысат.

Там газета айлат журналистат ашкола пурайн тывас. Вет од юхды Сургутской педагогической университетн «Меди@полигон» немпи вер лэщатсы. Кат од манас, вэн ёхлад нумса юхатсат, там ашкола пурайн нявремат ханты кэртата тэтыляты. Лэдн дыв щата ат вантсат, муй щирн шуши мират вөлдят. Па ши кэртатн вөдты пушхат газета ханшты вера иши ат вөндтыйдсат. Хөдүм од ма́р дыв нявремат пида Русскинская кэртаянхсат па щата кат ясаңан газета лэщатты нумас версат.

«Тром-Аган хэсыет» непеки нявремат ашкола арсыр верат олаңан, кэртан, вөнт шушийн ханты хуятат олаңан, йис пура олаңан айт ханшлат. Там од товийн дыв «Журналист года – 2013» кәсупсийн «Надежда» немпи номинацияйн мойлупсы холумтсат.

Газетаед адисупсийн Сургутской педуниверситет эвалт ёх, Сэрханл район образования департамент хуятат, Рус-

скинская кэрт көща хә па ашкола-интернат эвалт вөн неңат вөсат. Дыв там «Тром-Аган хэсыет» газета олаңан арсыр ям яснат пугартсат. Педагогической университетн наука щирн проректора вөдты хә, профессор ики **Евгений Долгов** лупас: «Хуты тамаш газета тывас, щит шеңк вулаң вер! Рўщ па ханты нявремат гяха катдасман рөпитлат. Ма ләңхалум, ләдн дыв елды ищиты лөхсәңа ат рөпитсат па вөсат». Русскинская кэрт ашкола көща ләңкәр не **Наталья Иванчикова** ашкола-интернат олаңан ай тәс. Лўв пугартас, муй щирн нявремат щата вөлдят, муйсәр өмаш верат лэщатлат.

Ханты эвиенан **Виолетта Сопочина** па **Татьяна Рынькова Татьяна Морус** вөндтаты неңел пида «Тром-Аган хэсыет» газетаед олаңан ай тәсат. Там ванан дыв Москва хонвошн «Сокровища Севера – 2014» ванлупсийн газетаед алыты пиллат.

«Ханты ясаң» па «Луима сэрипос» газетайнән

ух редактор не **Раиса Решетникова** иши щив вохантсы. Лўв мўң редакцияев рөпата олаңан пугартас па лупас, хуты шеңк ләңхал, ләдн, няврематн верум газета ар мирн ат лўнатсы. Тамхәтт худна шимд газета етал, тәп 20 арат непеке есаллат.

Сэрханл вош журналистат тахи көща хө **Валерий Матвеев** ястас,

хуты айлат хуятата газета есалды верн нөтты мосл. Тәп щиты нөтты, ләдн елды газета хуши айлат ёх нумсат ат хәщсат, муй щирн дыв есалды непекед верты вўтыщасат, щиты елды ат пилт.

Русскинская кэрт көща **Александр Сытин** елды газета есалды верн нявремата нөтты ясаң мас.

Надежда ВАХ

Приполярной Кева яңхсат

Вән кер тыдәщ Ёмвошн «Югра» немуп РИЦ хот йитн айкел хәншты па акәтты ёх «Югра – бесконечный ДРАЙВ» немпи проект ширн Кева яңхум оса тәхет хуятәт пида вәйтантийдсәт.

Округ «Молодёжной парламент» кәша хә К. Репин тәм вер олаңән айкелтәс. Лүвяснәт эвәлт уша йис, тәм ол ай кер тыдәщн «Югра – бесконечный ДРАЙВ» немпи проект ширн лоньщ па нөрүм хүват яңхты өхәлдн Ёмвош эвәлт Сүмәтвош район Саранпауль кәрт пүңәлдн вәдты Неройка па Народная кевңән вәнты оса тәхет эвәлт хәлүмгяңайлатёхяңхсәт. Нивд хәтл мәр арсыр өшәт хүват вән өхәлдн апрәң па пәлтапды ёх кәт шурәс мултәс верста яңхсәт. Ши күтн и шурәс нядсот верста – тәд өш хүват. Сырья дыв щимәщ яңхты-мәнты өш нумәсн тайсәт: Ёмвош эвәлт – Мастер кәрт – Саранпауль кәрт – «Народная» немпи кев – Саранпауль – Ломбовож – Дзв кәрт – Игрим – Ным Нярьёх – Кевавәт – Приобье – па

Нягань вош вәнты. Тәп ағум тәрүм эвәлт ши вер еша па ширн ләщәтсы, ширн итәх тәхета дыв ән лүңтыйдсәт.

«Неройка» па «Народная» немпи кевңән мет кәрәщ пәда арсыр оса тәхет ёх нух хәңхты ән веритсәт. Вантә, ши хәтәлдн ши мурта доныщ питәс, елды вантты шир иса әнтәм вәс. Тәп хәт хәннәхәи шурәс хәлүмсот метра «Лысая» немпи кев кәрщата нух хәңхсәт. Щәта шай кавәртүм мәр вәнт вүдәт шиваләсәт, ши тумпийн шоврыет, вухсарәт па пойтәкәт, итәх ёх кев юханән певәлдсәт.

Арсыр тывум лавәрт суртәт пәда тәм хуятәт ән вантсәт, лыведа яңхты-мәнты верщикем мөстәс, сүс пурайн дыв ищи шив мәнты ләңхаләт, ләлдн мет карәщ кева нух хәңхты. Вантә, карәщ кевңән

эвәлт ташәң, вутәң па хурамәң Приполярной Кев мұв яма вантты рәхл.

Мосл ястәты, кашәң вошәтн, кәртәтн мойңа юхтүм айләт ёх мир пида вәйтантийдсәт, күтәлдн путәртсәт, итәх тәхийн әрәщты кәсупсәт ләщәттыйдсәт. Кәртәңмир мойң ёх пәда сәмаңәт вәсәт, летутн лапәтсыйт, увәс мир культура верәт олаңән айкеләт тәсәт, пурмәсәт ванлдәсәт па «Пайды өш!» ям яснәт

елды лупсәт.

Нягань вош оса тәхи кәща хә Игорь Илык путәртәс, мәнүм олн шимәщ вер ищи ләщәттыйдсы. Ши пурайн Нягань вош па Сүмәтвош район эвәлт нягяң айдат хуят Саранпауль Кев вәнта яңхсәт. Ши ёх эвәлт «Неройка» кева яртгяң хә нух хәңхты веритәс. Тәм пүш ағум тәрүм пәта ши вер ән тывәс. Игорь Илык яснәт ширн, тәм олн кеншәк вәс яңхты-мәнты вер ләщәтты, вантә, кашәңвошәтн, кәртәтн шимәщ хәннәхә вәс, хуятәт әрәщты ёх, оса тәхет апрәң па айдат хуятәт ияха әктәщты нәтсәт.

Ас-угорской айдат ёх эвәлт әрәщты верәт тәты хә Руслан Богордаев па яңхәс. Лүв ищи тәм вән проект вер ләщәтты нәтәс. Мосл ястәты, Нягань вош шәкәщты нявремәт тайты «Северяночка» хот эвәлт айдат пух шив ищи яңхәс. Тәм апрәң айдат няврем немәлт рәпата эвәлт ән пакнәс. Лоньщ па нөрүм хүват яңхты өхәл шукатәс ки, муы па лоньща рохнемәс, лүв мет олаң нәтты ләңхәс.

**Ирина
САМСОНОВА**

Мүвәт давалты ләңхәс

Шуши мир күтн мүвәт давалты хуятат па вәлдәт. Интәм тәмәщ и хуят оләңән ма ай павәтлүм.

Югра мүвн Ёмвошн Дмитрий Васильевич Лельхов вәд па рәпитл. Дмитрий Васильевич эвәлт уша йис, муй ширн ай пура вүш эвәлт мүвәт давалты шир иса нумсән тәйсәдә:

– Ма ши оләтн нәмәссум, хән вәна йилүм, рәт мүвем вуракәт эвәлт вөнәһты па давалты питлүм. Тәм ут тывәс, алпа, ши артән, хән вән хуятат путәртсәт дая яңхум икет оләңән. Мет оләңән ма сәмема питсәт, щит Алексей Павлович Лельхов аңщәсем даль верәт. Вәна пелка ювум хуят сыры юдн хәйсы. Хән тарум хәтләт Москва вошн питсәт, ши пурайн аңщәсем даль хәра тәсы. Дыв няд яй, щит Илларион, Егор, Кузьма па Алексей худыева дая вүсыйт па немхуят юхи әнт юхтәс. Хә хуятат ухлад даль хәрн пунсәдал.

Дмитрий рәт әхлад иты рәт мүвд давалты ләңхәс. Айдат пух яң класс Сүмәтвошн етшуптумал юпийн Тюмень воша мәнәс. Щәта военно-инженерной командной тәхийн вәндтәйлды питәс. 1974-мит одн ши училище етшуптәс па айдат лейтенант Ленинградской военной округа китсы. Хәлүм тәд мәнүм юпийн вәндат лейтенант Забайкальской округн вәс. Лүв Монголия мүвн йиңк илпийн разведка ширн арсыр рәпата ләщәтәс. Щәлта

Китай мүв ванән каләс. Бурятия мүва па яңхәс. Кяхта вошн мет яма олдад мәнсәт, вантә, тәм тәхийн Фаина имед пида вәтәңа йис. Тәта кәт нявремәд сема питсәңән. Щәта кәщә ух ләңкәр хәя павәтсы. Молдавия мүв эвәлт Германия мүва китсы. Әхәт па Оренбургской область эвәлт па Тюмень воша вәндтәлүм тәхела керләс. Дмитрий Васильевич – ар мүв кергум хуят, 25 ол мүвд лавләс. Лүв сәмәдн ванкүтды Югра мүва талсы. 1996-мит одн хотәң әхлад пида Ёмвоша касләс. Округ кәщә әхн шуши мир комитетә рәпитты вәхсы. Лүв вет ол ух ләңкәр хәя вәс.

Интәм мосд лупты әңкел па ащел оләңән. Дмитрий Васильевич рәт әхлад ай көртән вәсәт. Василий Андреевич Ярлин ащиед вухадь рәт лердал Сүмәтвош район Новинской ай көрт эвәлт вәсәт. Кәртеы Ай Ас хонәңән омәсл. Хәлүм олдуваттәйн көртәң хуятат па тәхия касалсәт. Шив лавәрт вәс юхтуптәйлды, ай йиңк пурайн мухәт сора нух сортсы. Елена Алексеевна Лельхова әңкиел хәнты па Паштор көртәң не. Тәм тәхеңән 15-кем вөрста хүватн вәсәңән. Ащел па әңкел ай пура вүш эвәлт вәтәңа йисәңән. Вәнт вой вәдпәсләты хәрн ванкүтды вәйтәнтәйлдәңән. Айдат эвие икия мәнәс па оләңән

кәт эвие тәйсәңән, дын ая вәдман әнтәма йисәңән. Әхәт па кәт пух па кәт эви еша павәтсәңән. Ащел дая ән вүсы, лүв кәшитәс. И тови хәтл холупдал вантәд пуляң мәшн юхәтсы, лүв йиңка питәс. Елена Алексеевна атәлт хәщәс па няд пушке енмәлтәс. Дмитрий пухие 7 тәд луваттәйн хәщәс, ай апщелтәп и ода йис. Ши пурайн мис тәйсәт, әңкиел вой-хүл вәдпәсләты яңхәс па ши унтасн дылдал етсәт.

Ши оләт эвәлт ар йиңк увәс па Дмитрий Васильевич елды вәдупсәд тәмиты мәнәс. 2002-мит олн Россия Президент указ хәншәс, Александр Филипенко губернатор хәйн лүв помилования тәхия кәщәя павәтсы. Касна хотн омәсты хуятат мулды шүхләң ки версәт па яма вәдтел па рәпиттел пәты сырышәк юхи юхтуптәйлдәт. Ши пәты лүв непекаәт ләщәтты нәтл. Итәх әх касна хотәт эвәлт есәлдәйт. Щит Дмитрий Васильевич па лүв пиләда рәпитты әхлад унтасн тывл.

Ши тумпийн Дмитрий Васильевич «Совет старейшин» оса тәхийн вән унтас тәд. Лүв увәс мира мосты пурайн иса нәтл. Тәмәщ ям па нявләк хәннехә пида нын вәтәңа йисты.

Раиса
РЕШЕТНИКОВА

Вухаль ими Вудаң Отечественной дадың вэс

Тэняд Кондинской воша яңхемни Мария Ивановна Урубалева пида путартсум. Ши вухаль ими Зимняя Чекатка кэртән лыпәт хойты тыдәш 30-мит хәтәдн 1922-мит одн сема питәс. Лүв ащед Иван Петрович Урубалева вухаль хәя вэс, рүщ аңкел Мария Дмитриевна Богданова Конда мұва Тәпәд вош эвәлт касдәс. Хүв лүв олдәдн путартсамн па ямсыева иньщәссем, муй щирн лүв даля мәнәс па хута далясәс. Тәмәш верәт олдәдн лүв эвәлтәда уша версум:

– 1943-мит одн Вудаң Отечественной даля мәнсум, ма сәттема щив мәнты нумәс павәтсум. 1941-1942-мит олдәтн мет сыры Леуши па Шаим хуши рәпитсум, әхәт Нахрачи кәрта касәдсум. Ёмвош эвәлт щив нәдам и хә юхтылдәс (немл юремәсем) па мирев даля хәра мәнты пойкас. Ма күш вохәнтәйдсум, лүв лупәс, мәнәм вүты ән рәхд. 1943-мит одн армияйн шимдшәк хуят хәшәс, щит пәты неңәт иши даля вүты питсыйт. Ши пурайн Кондинской район эвәлт кәтхушәяң хуят вүсы. Ёмвоша юхәтсүв па давалдсүв, хән взвод аратты хәннехә арсыр кәртәт эвәлт щив юхәтләт. Хән нядәяң мулдас хуят әктәшәс, Омск воша тәсьюв. Щәта па давалдсүв, хән область хуәт 700-кем хуят әкәтлди, ши юпийн түтәң әхәлдн даля мәнты мұва мәнсүв. Старой Русса вош пүнәда юхәтсүв, щәта ванән Валдай немуп кәрт вәс. Щив мәнәтәв саты нәмәлта немшәт тухлән хопәт эвәлт бомбайт ид вущәкәты питсәт. Мұң пакәнсүв па иша хәсда омәссүв. Хән әхдәв тывелдт-тухелдт нярәтты пиньшәсы, илдн омсум муй күрн лодюм әх хот хәрия ид рәкәнсәт. Ишни эвәлт ким аңкәрмәсүв, вантләв, әхдәв нүмпийн вуракәт пәрлядәт. Адпа, шимд бомба вәс, щит пәты дыв сора ед мәнсәт. Мұң шеңк амәтсүв,

вантә, анасәва щитәт ән питсәт. Валдай вәнты юхәтсүв, мұң хушәва майор Копытов вана йис па лупәс: «Әвиет, нын ад пәлатн, интум немшәт юхтыйлсәт, мұң дывел ед вошитсәлдүв».

Мет олдәдн Северо-Западной, әхәт Ленинградской, Волховской па 1-мит па 2-мит Прибалтийской фронтәтн Эстония па Латвия хуши вәсум. Щәта телепон хуәт путартты неңа рәпитсум. Мұң бригадаев велум әх рава тохум карты келәт нух йирсәт па па утәт ләшәтсәт. Итәх пурайн тәп түтәң әхдәт яңхты әш ләшәтлүв, йидпа вуракәт юхәтләт па щит шүкатләт. Мулдты пәты даля хәрн ән пәдсум. Псков вошн хән вәсүв, тәп Великая немуп юханән хәхлуп версүв, фашистәт юхәтсәт, щитәва па воша ши арат ар бомба тәхсәт, мухәлая мұв торийс. Ләнхдамн давалдсүюм па лыләнә хәшсум, Псков хуши ши пурайн ар хот түтн деса па ид рохнемәс.

Латвия эвәлт Дальний Восток мұва китсыюв, хән Советской Союз Япония пида далясты питәс. Донбасс мұва юхәтмевн мұң юканәва 31-мит бригада щив мәнты партсы. Мұң Красный Лиман вошн хәйсыюв, щәта 9-мит майн даля пәрум олдәдн уша версум. Әхәт даля хәр эвәлт 1945-мит одн лыпәт хойты тылшән

юхи есәдсыюм. Ши пура эвәлт тәп хәдүм хур тәйлүм. Вантә, дадың хур верты хуят па щит вүты морум әнтәм вәс. Далясмет пәты нивлхушәяң мевд посн катлуптәсыюм, щитәт күтн «За Победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.», «За оборону Ленинграда», Отечественной войны па па утәт вәлдәт.

Далә юпийн ар пұш Москва, Минск па Рига вошәта далясум әхдам пида вәйтәнтәйдты яңхсум. Юхи хәшсум пұш 1980-мит олдәтн щәта вәсум. И пилнеңем Омск хуши вәс, кәт ол юхлы лүв әнтәма йис. Щирн, ши әхдам хулыева сурма питсәт, тәп ма хәшсум, тәм пұш 91 ода ши йилүм.

Лапәт ол сахарный диабет мәш пәты и күрпия йисум. Кимит күрем иши вера кәшәң па хот хуәт коляскайн яңхлүм. Ар ол Татьяна эвем хотн вәлдүм, щикүш Тюмень вошн хотн мәсыюм, щив ән касәдсум. Вантә, муй щирн мәшләм пида щәта аәтдт вәдты?

Сыры кәшәйт мұң педәва иса вүр ән тәйсәт, далясум мир эвәлт тәп хәдүм хуят нәдам нәтсыйт. Нявремдам хән айт вәсәт, партия райкома хот вохты яңхсум. Күш ма вухаль, аәтдт пушәхдам енмәлсәддам па Вудаң Отечественной дадың далясум, ищипа ши пурайн хотн ән мәсыюм. Хән далясум әх шимда йис, ши пурайн яма тәйтты питсыюв. Тәм йисн кәшәйт мұнева нәтдәт, соцзащита хот эвәлт коляскайн мәсыюм, кашәң ол Победа емәңхәтәдн вүща ясәң лупты па арсыр пурмәс мойдәты ләңтәйдләт.

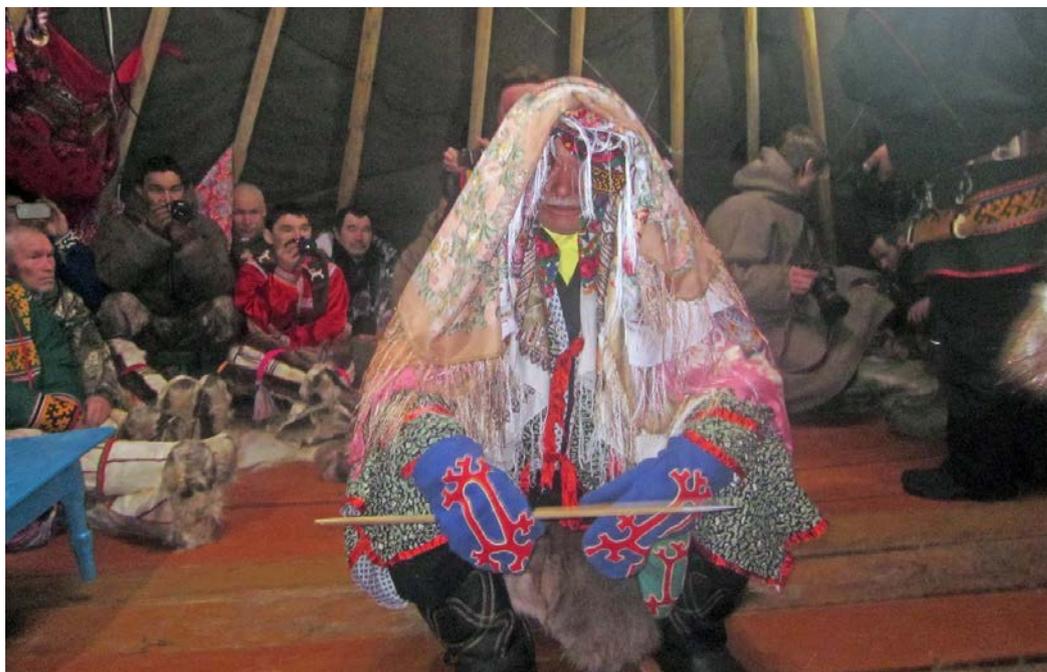
Реональда ОЛЬЗИНА

Тынаң Мария Ивановна! Вудаң Отечественной Победа хәтәдн сәм хәры эвәлт нәңена вән вүща ясәң китлүв. Нәң даля хәрәтн вуракәт эвәлт мұң мұвев вөнльсән па рәпә тайн ар әр пунсән, дәдн мирәт яма вәдты ат питсәт. Тәрум верум ар хәтд тәйн хүв нәпәтн мәсыйн, мұң ләңхалүв, дәдн елды рәтнайлан па хотәң әхдан пида щүнәңа, уяңа-пишәңа ат вәлдән. Тәдәң еш па тәдан күр!

Пўпи як хот

Тӓм ванӓн Ямал мўвн Шурышкарской районӓн Ханты-Мужи йис кӓртӓн пўпи як верӓнтсы. Шив шуши мир ӓх Кунавӓт, Сыня, Войкары па ши тумпийн Пуднавӓт, Мужи ӓвӓлт юхтыйлсӓт. Моньш, йис верӓт нух ӓкатты ученый па рӓпитты хуятӓт Ёмвош па Екатеринбург вошӓн ӓвӓлт щӓта иши вӓсӓт.

Мўн округев ӓвӓлт Людмила Алферова, Фаина Иштимирова, Никита Партанов, Любовь Кашлатова па «Югра» телерадиокомпания ӓх шив янхсӓт. Пўпи як лапӓт од ипўш верӓнтлы. Пўпи як хот «Ямал – потомкам» оса тӓхи унтасн тывӓс. Шурышкарской район ӓх тӓм емӓнхӓтл дӓщӓтты вўянтсӓт. Ар ӓр ши вера Степан Петрович Куртямов пунӓс. Лыв тӓм пўпи яка од мӓр лӓщӓтыйлсӓт. Мет вӓн вер вӓс, щит як хот лӓщӓтты пирӓщ хуят вӓйтты. С. Куртямов Сўмӓтвоша, Касум кӓрта па янхӓс, тӓп тӓмӓщ хуят Ямал мўвн вӓдмӓл, щит ухӓл нувия вӓтум пирӓщ ики Григорий Иванович Толба. Лўв пўпи як ар пўш верӓнтӓс. Пўпи емӓнхӓтл хӓлум хӓтл, хӓлум ат мӓнӓс. Тӓм однитты едпийн

шуши мир вой нух вўсӓт. Кӓртӓн па мойӓ ӓх вўды тащхотӓтн ӓктӓщсӓт. Лыв арисӓт, яксӓт па ущхуль па каш верман няхсӓт. Имет ши хӓтлӓтн мойӓ хуята вӓсӓт. Иса муй утые икетн дӓщӓтсы. Итӓх юхтум хуятӓт хӓншсӓт, хурӓт вўсӓт. Емӓнхӓтл пурайн «ӓнта пасӓн» верӓнтсы, хута Югра мўв ӓвӓлт юхтум ӓх иши лўнтупсӓт лӓщӓтсӓт, щит Л. Алферова, Л. Кашлатова. Вантӓ, тӓм йис пўпи як хот айлат ӓх пӓты лыдӓна ат хӓщл.

Мўн, янхум ӓх, вӓн пӓмашипа Сўмӓтвош кӓщайта лӓнхӓлўв лупты.

Мўнева шив юхтуптыйлдытты пӓты пӓсты тўтӓн хоп мийдсӓт.

Любовь КАШЛАТОВА
Хӓнты ясӓна тулмащтӓс
Раиса РЕШЕТНИКОВА

Далъ пәрүм хәтл яма нәмләлдэ

Тамара Васильевна Диодорова мўн мўвев мирн яма вәды. Дўв ар од нывремәт вәндтәс, әхәт музей кәщә неңә рәпитәс па шуши мирәт вәдупсы тўңматты нәтәс. Тәм ими Халапаны кәртән Микояновской районән хәнты семьяйн 1926-мит одн сема питәс. Ашколайн мет сыры Мўдыкәртән, әхәт Поднавәтн вәндтылдәс. 1942-1946-мит олатн лўв Ёмвош педучилищайн вәндтылдәс. Вудаң Отечественной далъ пәрүм хәтл яма нәмләлдэ па тәмиты ши олаңән путәртәс:

– 9-мит майн хәтләң хәтл питәс, камн хошум па тэвәң вәс. Аләңә педучилищәя юхәтсүв па коридорн история верәтвәндтуман дольсүв. Щикүш вәндтыйлдытты пурая йис, мудты пәты дәнхәншуп сый ән сащәс. Мосәң, мўнев вәндтәты хуятэв кәшаңә

йис? Хотэв кимит нарту-па нух мәнсүв, вантлэв, военрук айдат әхшәтә яха әкәтсәлдэ, дыв хулығыа мәшьяя дольсәт. Шәлта учителят па педучилищә кәщәев Георгий Тарасович Величко юхәтсәт. Иса немхуят ән путәртәс па пәдтапа йис, мосәң, мултсәр шәк питәс. Хән

кәщә хәев лупәс, хуты далъ пәрәс, вән амәтн амәтсүв, әпәдмийлдытты па ўвты пиньщәсүв. Итәх әх холдуна питсәт, вантэ, рәтләд далъ хәрн ухдал пунсәт. Вошәң мир ши олаңәниши уша версәт па вош хўдәтн амтәтљюман ши әпәдмийлдәс.

Щимәщ вән амәт вәс па ши хәтәлдн урокәт ән версыйт. Победа олаң хәтәлдн левмев летуг иши интум вәнты нәмдем: пўтэвннюхивәс, шәлта кимит летутәң әнән мәсьюв. Нянь пўлар вәс па мурташи лесүв. Шәлта амтәң хәтәлдн Увәс мирәт хотн тәрүм пәты етн якты хәр версы.

Ищи хәтәлдн етн олаңән эвет пида округ пәдњица яңхсүв кәшәң әха пуртәнәң әщәт омәсты па мәшәң тәхилад сыстам сухәтн йирты. Вантэ, далъ пу-

райн училищәин ләдәсты вер вәндтәсүв. Шәлта далън мәшмәлтум әх нух тўңматты вәндтәсьюв, щит тўңширәңә уша верты пәты нәдам пәдњица яңхсүв. Ши тухәдпи азбука Морзе немуп вер, муйсәр щўңкәт пушкан тәйлүша павәтсүв па «Ворошиловской стрелок» мевд пос холумтты пәты норма мийлдәсүв.

Рўтьщәты пура хән йис, па ши лўң мәр хәлүм центнер хўд велты партсьюв, шәлта 60 хәтл мәр рәпитты мосәс па кәр юх сопәсләты, ләдн әхәт училищәевн па вәдты хотэвн кәрәт әлдәты.

1946-мит олдн нывремәт вәндтәты питсум, щит вертыя Тәрүм дор кәрта китсыюм. Ши юпийн А.И. Герцен немуп институтн вәндтыйлдсум па елды эвет-пухәт вәндтәсум. Интум юхды педы ки әңкәрмәты, мәнема едем әнтә, ма вәдтем нәпәт рәт мўвемн вәсум па мирем пәты рәпитсум. Мет ям нумсем Вудаң Победа хәтл питум олаңән вәл, хән мәнема 19 од вәс.

Реональда ОЛЬЗИНА

Пува пелак эвәлт кимит Тамара Диодорова омәсд

Вән кер тыләщ 22-мит хәтәлдн Ёмвошн Архитектор немуп хот йитн айкел әкәтты хуятәт немасья округев хотәт омәсты тәхи кәщә ләңкәр не Диана Саваровская пида вәйтантыйлдәс. Ши вәйтантупсы пурайн лўв путәртәс, юхи хәшум олатн Югра мўвев луватн Вудаң дала яңхум 23 хәннехә вәдты хот ән тәйләт. Ар пеләк хуят дыв эвәлтәдә рәт әхдал хуши ин тәмхәтл вәнәтә вәлдәт.

Даләсум әх хотәтн мәлүйт

Россия мўвев вух дўңәтты тәхи эвәлт Вудаң дала яңхум хуятәт хотәтн дәтты пәта Югра мўвев хотәт омәсты тәхия 36 миллион шойт вух китсы. Тәм од Вудаң Отечественной далън вәлүм әх, «Житель блокадного Ленинграда» па далъ пурайн мәшмәлтум па сурма питум хуятәт хоттелд әх хулығыа йилуп хотәтн мәлүйт. Ёмвош округ хотәт омәсты тәхи кәщә ләңкәр не лупәс, кашәң ветеран лўв ширәдн вәдты хот дәтты веритл. Щит пәта лўвела арсыр мосты непекәт әкәтты мосд па департамент строительства тәхия мәты. Тәмхәтл Вудаң дала яңхум хуятәт Нефтеюганск, Ёмвош, Нижневартовск, Когалым,

Нягань, Пыть-Ях, Югорск вошәтн, Сәрханд па Советской районәтн вәлдәт. Щит пәта немасья ши вошәт күтн ветеранәта китум вухәт орты питлдыт.

Вудаң дала яңхум әх тумпийн, боевой действия ветеранәт па ши далъ пурайтн мәшмәлтум хуятәт ищиты хотәтн мәты мосд. Тәняд од 635 хәннехә вәдты хотәтн мәсьит. 200 хуята дыв эвәлтәдә федеральной бюджет вухәтн нәтсыйт. Тәп тәмхәтл Департамент строительства хуши ши әх эвәлт кәт щурәс ләпәтсотхәс вет хәннехә вәдты хот нўша тәйл.

Владимир ЕНОВ

Далъ хәрн пәрүм әх шәкәң тәхи

Далъ хәрн пәрүм әх шәкәң тәхи перна пос ән тәйл, Далън хуятләд вәтшум имет щәта сем йиңк әнт есәлдәт, Вәды хәннехәйн аня лыптән пундўйт, Па дывед нәмты пәты веккеши тўтые дел. Хәнты тәта мўв нух темсы па рўвәтсы, Интәм тәта кев сохләт пунсыйт. Тәта хәннехә нем иса ән хәншды – Дыв вәдупсыдад ияха лыдәтсыйт. Тўтыенән вўщәмум танк вантасл, Рўщ хотәт тўтн әслдыт, Смоленск вош па рейхстаг, Па ләдәсты хә сәм. Далъ хәрн хуятләд вәтшум имет сем йиңк ән есәлдәт, Тыв тәп так сәмпн хуятәт юхтыйлдәт. Далъ хәрн пәрүм әх шәкәң тәхи перна пос ән тәйл, Ши эвәлт муй кен хән?

**Владимир ВЫСОЦКИЙ
Хәнты ясәна тулмәщтәс
Раиса РЕШЕТНИКОВА**

Победа хәтл – мет емәң хәтл

Нягань вошн Клавдия Семеновна Зятькова вәд, дүв вәдмәд нәпәт ашколайн нявремәт вәндтәс. Вудаң Отечественной дадь пурайн худна ай вәс, ищипа яма нәмләдлэ, муй щирн ши олатн дыв вәсәт па дадь пәрум хәтл питәс:

– 1945-мит одн ма нядмит классән Моим кәртән вәндтәйдсум. Итәх нявремәт хәтл күтүп вәнты ашколая яңхсәт, па утәт хәтл күтүп юпийн вәндтәйдсәт. Ши йисн киникайт, те-традят ән тәрмәс па мұң кашәң непеки лыс аняңа тәйсәв. Хәдмит па нядмит классән математика, рүщ ясәң па история верәт пәты экзаменәт мийләсүв. Кашәң урокн тәп и киника тәйсүв, щит пәты щитәв и хуят эвәлт па хуята мийләсүв, дәлн худыева щитәт дүңәтты

ат адемәсәт. Непекәт чернилайн хәншсүв, ручкайт юкана ай юхәт тәйсүв, хәншты картыет сухумн шив йирсәлдүв. Щиты тывәс, хуты вәна ювемн Емвош педучилища юпийн 1958-мит однши ашколая нявремәт вәндтәты мәнсум, и мәр ши тәхи кәщя вәсум.

Вәндтәйдмев пурайн мұң сащ тәйсүв, хуты дадь питәс па кашәң хуята ар әр пунты мосл, дәлн вуракәт едвошитты. Худыева давәлтсәт, хән дадь пәрл. Вантә, кашәң хот эвәлт хуят дадь хәрн

Интернет эвәлт вүюм хур

вәс, мұң семьяев эвәлт әңкәм хәлум яй па упи даляссәт.

Амтәң айкел мұңева Батлым эвәлт юхтум хә тәс па урокәт юкана кәртәң мир пида худыева колхоз кәщя хот питәрн әктәщсүв: хәннәхәйт няхсәт, холдәсәт, әпәлмийдсәт па мостыйдсәт. Мұң, әвет па пухәт, навәртсүв, яксүв па «Ура!» ясәң үвсүв.

Айкәмн далясум әхюхи

юхәтты питсәт, кәртән мира ши вер емәңхәтл юкана вәс. Ванкүтды етнәтн ши әх хотәтн яха әктәщийдсүв па дыв путәрләд дадь олаңән хәләнтсүв. Вудаң Победа питум хәтл мет емәң хәтла тәйләм, мәнәма ши пурайн ихущяң ол вәс, вәлтем нәпәт ши хәтл нәмләм. Интум ши олаңән нявремәдама па хилдылама нәлам путәртлүм.

Реональда ОЛЬЗИНА

Берлин вәнты шәшәс

Тәмхәтл ма ләңхалум щәщәм апши олаңән хәншты, дүв Вудаң Отечественной дадьн далясәс, щит Филипп Степанович Тарасов.

Дүв Дорвош район Асов кәртән ван хәтлуп тыдәщ 1-митн 1920-мит одн сема питәс. Щәта ашкола етшуптәс, ши юпийн Пуднавәт вошн тынесты вера вәндтыләс.

Ас хәдты тыдәщ 1943-мит одн айдат Филипп Вудаң Отечественной даля мәнәс. Дүв 1321-мит

стрелковой полк, щәлта 415-мит стрелковой дивизияйн далясәс, противотанковой истребительной пушка командира вәс. Филипп Степанович Белорусской, Украинской, Прибалтийской фронтәтн далясман Чехословакия, Польша, Германия мұвәт эвәлт вуракәт вошитәс, Берлин вош вүс. Пәлтапды далясман арсыр мевд посәт холумтәс, щит III-мит степень «Орден Славы», хәлум «Вурты звезда» орден, хәдмит орден әнтәма ювум юпийн холумтәс, «За отвагу», «За взятие Варшавы», «За взятие Берлина», «За победу над Германией» медалят па арсыр ишәкты непекаәт.

Дәдь юпийн Филипп Степанович имәд Анна Михайловна Конева пида яң няврем енмәлтәс.

Дүв ванкүтды мәшитәс, ван хәтлуп тылащ 16-митн 1963-мит одн әнтәма йис, ши пурайн тәп 43 ода йис. Интәм вәдты мир далясум әх нәмләт.

Людмила ШУЛЬГИНА

Интернет эвәлт вүюм хур

Даль пурайн атл-хәтл рәпитәс

Кондинской район Леуши кәртән вәна пелка ювум имие Александра Кузьмовна Питухина (Юткина) вәд. Лұв 1926-мит ол вән кер тыдәщ кимит хәтәдн Юткинәт хоттел ехн сема питәс. Хәт тәда ювмалн Александра ащел әнтәма йис. Щит пәты әңкел атәлт вет няврем енмәлтәс.

Советской лащ олат вәнты еш войт: мисәт па довәт тәйсәт. 1930-мит олатн колхозәт версыт па войлад щив мәты партсайт. Пилыел тәкды шеңк давәрт вәлты вәс. Ипұша колхоза рәпитты яңхәс, юхи юхәттийн хот рәпата верты, нявремиет лапәтты мосәс. Щиты айдтыева вәсәт.

Ашкола етшуптумәд юпийн Александра айлат эвие Ёмвош торговой тәхия вух лұңәтты хуя-та вәндтыйлды юхтәс. Тәта ястәты мосд, щит шеңк давәрт даласты пура вәс. Икет худыева далын тарәндәсәт, имет па нявремәт иса хә рәпата версәт. Щи пурайн вән сәран хопәт юхән хонәңа юхтыйдәсәт, щәлта дыв икет иты лапәтъяң кила арат давәрт лант хирәт нык альдясәт, түрн хәрн рәпитсәт, вой-хұд велпәсләсәт. Щит шеңк пәлтап па шәк пура вәс.

Вудаң даль юхтум пурайн Александра Павел вән яйл дала мәнәс. Юхды рәт мұва Павел Юткин әнт юхтәс – 1942 -мит одн даль хәрн ухәд пунсәдә. 1943-митн Александра Ёмвош вәндтыйлды тәхи

етшуптәс па рәт кәрта әңкиела нәт-ты мәнәс. 17 ол луват айлат не Леушинской рыбкоопн вухәт лұңәтты неңа рәпитты питәс. Хәтәдн - рыбкоопн, етн – колхозән. Рұтьщәты хәтләт олаңән дыв ән па нәмәссәт-далясты ех пәты атл-хәтл рәпитты мосәс. Щи тумпийн вух такды дыв вәнтән тұтъях сопаса дәщәтсәт. Лапкайтн, детут кавәртты хотн, дәмәтсухәт ентты тәхийн, сопекәт верты па патәхетн кәралдјаты пәты ипұша тұтъях мосәс. Мет аләң хәньд етты пурайн нял щоскемн олаң пелдә вәнты дыв вәнтән рәпитсәт, щәлта вудаң рәпата хәхәдсәт. Улды па рұтьщәты кәм иса әнтәм вәс. И нумәс дыведа әр мәс – хәнты пурайн шәк пура худәл па шуняң хәтләт юхәтләт.

Даль пурайн Александра Кузьмовна апрәң па нумсәң айлат комсомол неңа вәс. Мудты рәпата верты мосәс ки, лұв мет олаң нәт-ты хуята вәс. Әхәтшәк Константин Константинович Питухин пидә вәтәңа йис. Ияха вәдмән мәр пилыенән нял нявремәнмәлсәңән.

Яңкем ол Александра Кузьмов-

на рыбкоопн рәпитәс. Щәлта государственной банка мәнәс. Ван-тә, лұвела тәм тәхийн рәпитты ех дәмәтсух шеңк мәстәс: китель па юпка лұв ищи дәмәтты дәңхәс. Тәп тәм хурамәң дәмәтсухәт тәйты пәты мосәс хәлүм ол мәр банк хуши рәпитты. Александра Кузьмовна кәт ол тәп рәпитәс, щәлта щи форма хулт вұсы. Щи юпийн лұв леспромхозән па пәльницайн рәпитәс. Ветъяң ол луваттийн Александра Кузьмовна рұтьщәты мәнәс, хидыет енмәлды нәтәс.

Вән Вера эвел хоттел ехләд пидә Тәпәд вошн вәд. Икел пидә хәннехә лекщитман па ямәлтман рәпитдәңән. Кимит пұхл әнтәма йис. Мет ай Вәнтәр пұхл - әңкиел пидә Леуши кәртән вәд.

Даль пурайн тарма рәпитмәл пәты 1946-мит одн Александра Кузьмовная «За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 годов» мевл посн мойдәсы. Щи тумпийн тәм нявлак па мир пелдә сәмәң вәна пелка ювум имие ям арат арсыр ишәк непекәтн па мевл посәтн катлуптәсы.

Мәнәма шеңк әмәщ вәс, тәм лувата ювум имие нумсәң киникайт лұңәтты вер сәмәңа тәйл. Лұв ипұша пәщта хұват щи киникайт дәтл. Ма юхәтмемн, лұв «Трагедия Сталина и его сыновей» немпи киника лұңтәс.

Александра Кузьмовная мұң вән пәмәщипа яснәт лупты дәңхәлұв. Нын таклана мұң мұвевн тәмәщ ям йис ән тывәс дәдн. Тәдаң вәлупсы дәңхәлұв, уяңа, ям нумәсн елды вәлды, нявремәтән давәдман, мосмән ат тәйлайн.

Ирина САМСОНОВА

Интернет эвәлт вұжумхур

«Югра» немпи литературной премия ёша холдумтсәт

А. ВЬЮКИН В УЮМХУР

Вән кер тыләщ 14-митн Югра мўв государственной киникайт дўнәтты хотн нядмит пўш «Югра» немпи литературной премия ёша мәсы.

народная йис. Ши арат оләт мәр Россия, Белоруссия, Украина, Сербия, Болгария, Македония па Греция мўвәт эвәлт 40 писатель, поэт па критик щимәщ премия ёша холдумтсәт.

Юхи хәщум оләтн литературной фонд ёх арсыр писательской верәт, емәнхәтләт верты нәтты питсәт, щитәхи Югра мўв писатель хә **Дмитрий Мизгулин** дәщәтәс. Тәм этнхот пўншман дўв лупәс: «Тәм премия – щит әнтә тәп вәтән писателят па поэтәт пәты вухәң мойлупсы, кашәң хуят веритл ши вух унтәсн елды ям киникайт муй па мосты верәт верты». Тәмхәтл Д. Мизгулин «Читательский билет почётного читателя» ёша катлуптәс.

Ши юпийн «Югра» немпи литературной премия ёша мәты питсы: «За вклад в югорскую поэзию» немпи премия вух вухәлд мир поэт **Андрей Тарханов**, «За вклад в югорскую прозу» – хәнты мир писатель **Еремей Айпин**, «За сохранение народных традиций в литературе» – хәнты мир поэ-

тесса **Мария Вагатова**, «За стихи о России» – Воронеж вош эвәлт **Иван Щёколов**, «За вклад в мировую литературу» – греческой поэт, прозаик па драматург **Алексис Парнис**, «За пропаганду и перевод югорской литературы за рубежом» – азербайджанской писатель **Мамед Орудж** па «Славянская книга» немн – Македония мўв эвәлт писатель хә **Венко Андоновский** ёша павәтсәт.

Ши тумпийн мойң ёх веритсәт киникайт хәншты ёх пила путәртгы, мудты верәт оләңән иньщәсты, муй щирн дыв путәрлал хәншләт. Еремей Айпин путәр хәншман хўв мәр нәмәсл, муй елды тәм муй тум хуятәт верты питләт, дўв семнал едпийн арсыр хәннехәйт вәлупсы мәнл.

Ювәләңән кашәң тыв юхтум мойң хуят лауреата ювум писателят па поэтәт ёш посәт пила киникайтн мәсыит па ияха хур вўсәт.

Людмила СПИРЯКОВА

Хутыса шуши мир рәт яснәта, культура вәндтәлдыт

Ши оләңән рәт яснәта вәндтәты ёх путәртсәт, хән йидпа Ёмвошн әктәщсәт. Тәта вән кер тыләщ 16-18-митн «Новые подходы к организации воспитательно-образовательного процесса в условиях реализации инновационного проекта «Погружение в этническую среду».

Тәм вәндтәты хәр пўншман округ губернатор дәңкәр хәя нәтты не **Людмила Алфёрова** лупәс: «Нын рәпатайн шеңк тынәң. Нын нявремәт рәт яснәт, культура сәмәңә тәйтты вәндтәдаты – дыв щит елды тәты питләт».

Округ вәндтәты вер па айдат ёх верәт тәты департаментән вәлдты шуши мирәт вәндтәты вер тәты тәхи кәща не **Ирина Лисютина** щиты ястәс, интәм әшколайн учителят арсыр верәта вәндтәты пурайн иши рәт ясәң муй культура тәдәт. Ши тумпийн Ирина Бори-

совна партәс рәт яснәта па Увәс мир литература вәндтәты ёх иса нўшайдал оләңән иньщәсты, вантә, щит пәты тәнял сўсн немасыя тәхи пўншсы.

Тәм вәндтәты хәтләт мәр учителят айкеләт тәсәт, муй щирн дыв әшколайн шуши мир яснәт па культура тәдәт. Щиты Угут кәртәң әшкола кәща дәңкәр не **Оксана Дубовик** ай тәс, хуты юхи хәщум оләтн дыв әшколайл ёх грант вух унтәсн «Ай мых» тәхийн нявремәт пәты рўтыщәты хәр дәщәтләт. Ши тумпийн юхи хәщум кәт ол мәр

тәм әшколайн «Погружение в этническую среду» немпи йилуп вертәты питсы.

Ши хәтләт мәр путәртсы, муй щирн Сәрханл районән учителят йилуп щирн шуши мир яснәт, культура оләңән урокәт дәщәтләт.

Ям арат ол юхды округевн шуши мирәт яснәт, литература па культура урокәт тәты питсыит. Ши юпийн тәса уша версы, муй щирн тәм рәпата дәщәтман вәл па ши оләңән киника есәлдсы. Ювәләң хәтлән учителят ияха тәм непек оләңән путәртсәт.

Ши хәтләт мәр учителят күтелн путәртсәт, дыв тәта мосты верәта вәндтәылдсәт.

Людмила ШУЛЬГИНА

Емӑң тӑхет олаӑӑн

Вӑн кер тыдӑш 18-мит хӑтӑдн Ӓмвош музей «Природы и Человека» хот йитн йилпа хӑншум киника «Вухаль ӗх емӑң тӑхет па пурмӑсӑт» ванлтупсы вӑс.

Ши непек учӑной хӑннехӑ А.В. Бауло 1997-мит олд вӑш эвӑлт па иса 2013-мит олд вӑнта хӑншӑс. Шив верум хурӑт ищиты дӑв вӑс. Юхи хӑшум пурайн, вантӑ, арсыр мир учӑной ӗх вера ар ӗр па нумӑс пундӑт, дӑдн йис пурайн хӑннехуятӑт дӑнхӑта пойкашӑты ширӑт па емӑң тӑхет шавиман елды ат тӑйсыйт. Шит пӑта тӑмӑш киникайт мӑң шуши мирлӑва тӑм кӑтн вера мослӑт. Дыв мӑңев вӑндтӑдӑт, хуты тӑм

нуви тӑрум илпийн катра хуятӑт вӑсӑт, муйсӑр лӑнха эвӑлтсӑт па арсыр поры ширӑт версӑт.

Тӑм киника олаӑӑн путӑр сухнум юпийн музей рӑпатнекӑт ияха юхтум вошӑн хӑннехуятӑта вухаль мир емӑң пурмӑсӑт ванлтӑсӑт па айкелверсӑт, мӑта ширн дыв тӑмӑш тӑхия питсӑт па муй пӑта емӑна сыры олаӑтн хӑннехуятӑтн тӑйсыйт.

Владимир ЕНОВ

Ванзетур кӑртӑн Вурӑна хӑтл постӑсы

Кашӑн олд товия йиты пурайн мӑң лавӑлдӑв, хӑн вурӑна увӑс мӑвева пӑрдал. Арсыр тухдӑн войт киньша дӑв мет сыры юхӑтл, шит пӑты мӑң мирев вӑдӑт, хуты вурӑнав ки юхтӑс – товия йис па мӑвев-йиӑкев йилпа нух дылдумтӑс.

Вӑн кер тыдӑш нялмит хӑтӑдн Сумӑтвош район Ванзетур кӑртӑн вӑдты мир «Вурӑна хӑтл» постӑсӑт. Алӑӑсӑты вотӑн па ички тӑрум вӑс. Кӑртӑн мирияха ӑктӑшум юпийн роман хӑтлые ӑтӑс, вотӑс шитамӑс, тӑрум мелка йис.

Культура хотн рӑпитты хуятӑт якты хӑр тумпийн увӑс мир ӑрӑшты

кӑсупсӑт лӑшӑтсӑт. Тӑта кашӑн хӑннехӑ ӑхӑл шӑпи навӑртты, юх шӑп талты па лаюм эвӑлды веритӑс. И.Н. Муравьева ӑктӑшум мира путӑртӑс, муй ширн вӑна пелка ювум ӗх йисн «Вурӑна хӑтл» постӑсӑт. Л.С. Хозумова ӑшколайн вӑндтыйдты эвиет пида немасыя «Вурӑна емӑнхӑтла» увӑс мир як вӑндтӑс. Ши ут

кӑртӑн мира шеӑк мӑстӑс. А.Д. Канева ванлтӑс, муй

ширн нуви сӑмӑт юха арсыр ольпӑн шӑшкан сухӑт пойкашуман йирты мосл.

Кӑртӑн мир эвӑлт емӑнхӑтӑдн мет ар няврем па айдат ӗх вӑсӑт. Шит пӑты дыв амамӑтшӑт путӑртсӑт, арсыр кӑсупсӑтн апрӑна кӑссӑт па сыр-сыр верӑт олаӑӑн вӑна пелка ювум мир иньшӑссӑт.

Юволаӑӑн мойӑн хуятӑт хӑлд хошум йиӑкӑн, соламатн, хӑлдӑн нянян лапӑтсыйт па каврум еплӑн шайн яньшӑлтӑсыйт.

Емӑнхӑтл етшӑс, мӑң ям нумӑсн, йилуп ӑрн елды вӑдты питлӑв.

Маргарита КОВАЛЮК

**Хӑнты ясаӑна тулмашӑтӑс
Ирина САМСОНОВА**

Вүдөң өх емәңхәтлэд версәт

Тәм ванән Коғалым вош депн вәнт кәртәтн рәт ширн тәйты мұвәтн вәдты хәнтәт вүдөң өх емәңхәтлэд порилдәсәт. Шит пәта тәдаң хәтл мәр дыв вүдөң әхләтн кәссәт, тыншәң сүва өвәлдәсәт, әхәл шәпи навәрсәт, айдат хө өх кәтләсыйлдәсәт, имет па сыр-сыр хоттел рәпатайт мир едпийн ванлтәсәт па, әрдал альман, дыв күтелн юх талсәт.

Емәңхәтлән тәм пұш араattelн 70 вүдөң әхәл вәс. Метолдәң тәхия питум хө хуята муй неңа ищиты «Буран» «Лукойл-Западная Сибирь» мұв илпи тащ кәщайт мойлупсы юкана сопәсләсәт. Шит пәта кашәң хәннехө вәндтум вүдыдал пидә тәм кәсупсыйн кәсты вүянтәс.

Емәңхәтл пұншты едпийн Емвош округев па Коғалым пұңәдн мұв илпитащ кәншты кәщайт ияха юхтум хәнтәт па вошәң рүщәт едпийн арсыр ям вүща ясәт хәннехуятәта китсәт. «Лукойл-Западная Сибирь» кәща Константин Беляев, «Югра лыдцугтәты» ассоциация кәща Александр Новьюхов, Емвош округев Дума хот депутат Василий Сондыков, Югра мұв рәт ширн тәйты общинайт кәща Олег Шатин па щитумпийн арсыр кәщайт щив юхтыйлдәсәт. И ширн ки лупты, дыв тәмиты путәртсәт: «Мұң хурамәң па тащәң Югра мұвн вәлдүв. Тәм «Вүдөң өх емәңхәтл» ар хуята шеңк мосл. Тәмхәтл нын веритләты хәнты әхлүв вәдты-холты ширәт уша павәтты, вүдыйн кирум әхләтн яңхты. Шәдта тўнширәна вантты, муй ширн хәнтәт йис пура вүшәт эвәлт вүдөң әхләтн кәсләт, кәтләсыйлдәт,

әхәл шәпи навәрләт, тыншәң сүва өвәлдәт. Мұң ширевн, тәта арсыр мир хәннехуятәт дыв күтелн мет яма па ләхсәна вәдты

питләт. Нын вантаты, хуты тәм йисн вүдөң өх рәт мұвәт депн мұв илпи тащ кәншты өх рәпитләт, па дыв ищиты и ясәна па и вера юхәтләт. Мұң нәмәстевн, тәмиты яма, нәтупсы верман, едды ищиты Югра мұвев нуви тәрүм илпийн вәдты-холты мосл. Кәсупсыя па емәңхәтла юхтум хәнтәта луплүв, дәлн дыв арсыр кәсты ширәтн нух ат питсәт па мойлупсәт ат холумтсәт!»

Тәдаң хәтл мәр Коғалым вош тўтәң әхләт яңхты карты өш пұңәдн ияха юхтум хәннехуятәт вүдөң әхләтн кәссәт па арсыр кәсупсы ширәтн кәтләсыйлдәт.

хуятәт холумтсәт.

Тыншәң сүва өвәлдәтн хәдмит тәхи Михаил Кечимов вүс. Кимит тәхи Сергей Мултанов холумтәс. Оләңмит тәхи Николай Покачев өша павтәс.

Кәтләсыйлды ширн айдат өх күтн хәдмит тәхия Виталий Сопочин юхтәс. Кимит тәхия ищи ширн Степан Сопочин питәс.

Оләңмит тәхи холумтәс Антон Мултанов.

Вүдөң әхләтн кәсман неңәт күтн хәдмит тәхия Зинаида Кечимова питәс. Кимит тәхия Анастасия Комтина юхтәс. Оләңмит тәхи Зоя Рускина өша павтәс. Вүдыйн кирум әхләтн кәсман хө хуятәт күтн хәдмит тәхия Геннадий Покачев юхтәс. Кимит тәхия ищи кәсупсыйн питәс Василий Сопочин. Оләң тәхи өша павтәс Владимир Сопочин. Дыв юх сәвтты, нуви тўт вүщитты машинаитн, хүд вәдпәсләты пәта пластиковой хопәтн, телевизорәтн мойләсыйт. Тәмиты «Вүдөң өх емәңхәтл» Коғалым вошн порилдәсы.

Владимир ЕНОВ

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№9 (3405), 9.05.2014

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Издатель
Департамент общественных
связей Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Редакция

Главный редактор –
Решетникова Р.Г.
Телефон (3467)33-36-82

Заместитель главного
редактора – **Вах Н.И.**
Телефон (3467)33-24-02

Ответственный секретарь –
Новьюхова Н.В.
Телефон (3467)33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467)33-17-52
E-mail: luima@ugracom.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ОАО «Издательский дом
«Новости Югры» г. Ханты-
Мансийск, ул. Мира, 46.

Подписано в печать:

по графику 6.05.2014 г.
в 16.00.; фактически
6.05.2014 г. в 16.00.
Индексы **04393, 54393**
Тираж 2210 экз. Заказ 1391.
Цена свободная

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере
связи, информационных

технологий и массовых
коммуникаций по
Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.
Свидетельство о
регистрации ПИ №ТУ 72-
00796 от 23 января 2013г.
Мнение авторов
публикаций не
обязательно отражает
точку зрения
редакции.